

Kurus nodokļus piemērot meitas sabiedrības peļņai?

Aija Lasmāne, ZAB "SORAINEN", vecākā nodokļu menedžere

<https://ifinances.lv/raksti/nodokli/uznemumu-ienakuma-nodoklis/kurus-nodoklus-piemerot-meitas-sabiedrības-pelņai/15245>

Kā piemērot iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) dividendēm, ja mātes sabiedrība tās ir saņēmusi no meitas sabiedrības par peļņas sadali pirms 2017.gada un izmaksā dalībniekam (fiziskai personai, rezidentam) arī pēc 2019.gada? Mātes sabiedrībai ir nesadalītā peļņa, kas radusies no meitas sabiedrības dividendēm par 2016.gadu. Tās tiek plānots izmaksāt dalībniekam gan 2019.gadā, gan arī pēc tam. Meitas sabiedrības 2016.gada peļņa sadalīta 2017.gadā un 2017.gada peļņa sadalīta 2018.gadā.

Saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” (likums par IIN) 8.panta 3.daļas 12.punktu dividendes ir ar IIN apliekams ienākums, ja šā likuma 9.pantā nav noteikts citādi. Šā paša likuma 9.panta 1.daļas 2.¹punktā teikts, ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietvertas un ar IIN netiek apliktas *dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja par tām uzņēmuma līmenī no peļņas daļas, no kuras tiek maksātas dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:*

a) Latvijas Republikā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN) saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu (UIN likums) (atbrīvojumu nepiemēro, ja UIN ir samaksāts saskaņā ar likumu par IIN)

b) ārvalstī ir samaksāts UIN vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī no dividendēm, dividendēm pielīdzināma ienākuma vai nosacītajām dividendēm ir ieturēts IIN vai tam pielīdzināms nodoklis.

Papildus Ministru kabineta noteikumu Nr.899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” 35.¹punktā noteikts, ka, piemērojot likuma 9.panta 1.daļas 2.¹punktu, tajā noteiktais atbrīvojums piemērojams arī dividendēm un dividendēm pielīdzināmajam ienākumam, ko izmaksā UIN maksātājs, ja minētais UIN maksātājs (dividenžu izmaksātājs) bijis tiesīgs par šo dividenžu un dividendēm pielīdzināmā ienākuma apmēru samazināt ar UIN apliekamajā bāzē iekļautu dividenžu apmēru atbilstoši UIN likuma nosacījumiem.

Ja dividendēm nav IIN atbrīvojuma, tad saskaņā ar likuma par IIN 15.panta 5.daļu tām piemēro 20% likmi. Turklāt saskaņā ar likuma par IIN pārejas noteikumu 130.punktu dividendēm un nosacītajām dividendēm, kuras UIN maksātājs izmaksā no peļņas, kas radusies līdz 2017.gada 31.decembrim, 2018. un 2019.gadā piemēro IIN likmi 10% apmērā.

Par dividenžu ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi arī par dividenžu ienākuma izmaksas dienu likuma par IIN izpratnē uzskata dienu, kad dividendes aprēķinātas. Ja dividendes fiziskai personai izmaksā Latvijas sabiedrība, tad tā ir atbildīga par IIN aprēķināšanu un ieskaitīšanu valsts budžetā.

Tāpat Valsts ieņēmumu dienests (VID) 2018.gada 18.decembrī ir izsniedzis uzziņu Nr.30.1-8.7/317762, kurā skaidro – ja UIN maksātājs (dividenžu izmaksātājs) ir bijis tiesīgs par dividenžu ienākuma apmēru samazināt ar UIN apliekamajā bāzē iekļautu dividenžu apmēru atbilstoši UIN likuma nosacījumiem, tad dividenžu ienākumam ir piemērojams likuma par IIN 9.panta 1.daļas 2.¹punktā noteiktais atbrīvojums.

Tādējādi, ja meitas sabiedrības peļņa ir sadalīta un atspoguļota mātes sabiedrības ieņēmumos/nesadalītajā peļņā līdz 2017.gada 31.decembrim, šai peļņai ir piemērots UIN saskaņā ar veco likumu “Par uzņēmumu ienākuma nodokli”. Tātad no šīs peļņas izmaksātajām dividendēm fiziskām personām 2019.gadā jāietur IIN 10% apmērā, pēc tam – 20%.

Savukārt, ja meitas sabiedrības iepriekšējo gadu peļņa ir sadalīta un atspoguļota mātes sabiedrības ieņēmumos/nesadalītajā peļņā pēc 2018.gada 1.janvāra un tai ir piemērots UIN (vai arī UIN atbrīvojums) saskaņā ar jauno UIN likumu, tad atbilstoši jaunākajiem VID skaidrojumiem no šīs peļņas izmaksātajām dividendēm fiziskām personām IIN nav jāietur.